В.Т. Чупрун¹, Т.А. Сутюшев²¹Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз ім. М.С. Бокаріуса, Харків²Національна академія Національної гвардії України, Харків

КОМПЛЕКС ТАКТИЧНИХ СПОСОБІВ ВЕДЕННЯ ЕСТАФЕТНОГО ПОШУКУ В ГІРСЬКО-ЛІСИСТІЙ МІСЦЕВОСТІ

Розглядаються способи ведення естафетного пошуку в умовах гірсько-лісистій місцевості. Наводяться способи, пов'язані з виявленням противника у смузі пошуку, передаванням естафети пошуку, розпуском та збором пошукових команд, доставленням (виведенням) пошукових команд на рубежі введення у пошук, використанням армійської авіації, протидією вогневим засідкам, з перебудовою бойових порядків, транспортуванням та евакуацією поранених і загиблих, блокуванням противника, з примушенням його до здачі і доставленням його представників до слідчо-оперативної групи.

Ключові слова: естафетний пошук, пошукові команди, розвідувально-пошукові групи, способи.

Вступ

Постановка проблеми. Ведення пошуку в умовах гірсько-лісистій місцевості є достатньо складним завданням, якщо він проводиться силами однієї розвідувально-пошукової групи (РПГ). Більш ефективним вважається ведення пошуку із залученням декількох пошукових команд, коли кожна команда веде пошук на певному етапі і передає естафету пошуку після проходження свого етапу іншій команді на призначеному рубежі. Естафетний пошук має свої особливості і на сьогодні він вимагає розроблення сукупності способів його ведення, які б ці особливості урахували. В нинішній час є актуальними та проблемними питання виявлення противника у смузі пошуку, передачі естафети пошуку, розпуску та збору пошукових команд в обмеженій смузі пошуку, доставлення естафетних команд на рубежі введення в пошук та їх уведення в пошук.

Окремими проблемними питаннями є використання армійської авіації для транспортування розвідувально-пошукових груп та мінування меж (кордонів) смуги пошуку, евакуації поранених та загиблих. Вирішення наведених та інших проблемних питань, пов'язаних з тактикою ведення естафетного пошуку в гірсько-лісистій місцевості доцільно надати комплексом відповідних тактичних способів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Певний перелік польових досліджень відносно визначення переваг естафетного пошуку в умовах гірсько-лісистій місцевості і, в тому числі, із застосуванням армійської авіації, був проведений, починаючи з дев'яностих років минулого сторіччя. Частина результатів цих досліджень надана у відповідних звітах, оглядах та наукових статтях [1–6].

Однак, у наведених джерелах результати досліджень у вигляді комплексу способів ведення еста-

фетного пошуку, нажаль, в узагальненому вигляді не наводяться. Останні дослідження 2017-2019 рр., які були пов'язані з вирішенням проблем естафетного пошуку [7–9], проводилися на рівнинній місцевості і без використання армійської авіації. У 2018-2019 рр. були також проведені клінічні дослідження, пов'язані з визначенням спеціальних можливостей і, в тому числі, здатності реалізації способів ведення естафетного пошуку особовим складом РПГ. Їх результати, в принципі, можна використовувати для узагальнення переліку відповідей на тестові тактичні завдання при формуванні комплексу прийнятних для естафетного пошуку способів його ведення.

У сучасних відомих навчальних виданнях, наприклад [10–12], про тактичні способи ведення естафетного пошуку, зведені в окремий комплекс, нажаль, мова не йдеться. Таким чином, є нагальна потреба у розробленні певного комплексу способів ведення естафетного пошуку.

Мета статті є викладення комплексу способів, прийнятних для ведення естафетного пошуку в умовах гірсько-лісистій місцевості.

Виклад основного матеріалу

Одним із найважливіших та складних питань пошуку за напрямом є необхідність якомога скорішого виявлення противника, що є запорукою успішності виконання пошукового завдання. Виявленням противника у ході естафетного пошуку має займатися не тільки пошукова команда, яка у даний час веде пошук у призначеній їй ділянці смуги пошуку, але й ті, які його завершили або готуються прийняти естафету пошуку.

Основним способом виявлення противника є безперервне системне спостереження за відкритими ділянками смуги пошуку. Спостереження має бути

узгодженим за часом, місцем та складом спостерігачів. Спостерігачі, які у даний час безпосередньо не ведуть пошук, можуть змінювати місце спостереження з тим, щоб із урахуванням рельєфу місцевості охоплювати якомога більшу за площею відкриту територію смуги пошуку. В умовах гірсько-лісної місцевості вигідними місцями спостереження є пануючі висоти.

Виявити противника можливо й веденням спостереження з лінії секретів, яка перекриває повністю або частково смугу пошуку (рис. 1).

Рис. 1. Спосіб виявлення противника спостереженням з лінії секретів
Джерело: розроблено авторами.

Примітка. Способи, які наведені на рис. 1 та наступних рисунках відображають оригінали тактичних схем з планів польових досліджень, що були проведені у 2017-2018 р.р.

Вона може бути своєчасно зайнята особовим складом пошукової команди, яка готується прийняти естафету пошуку. Реалізація цього способу складається з етапу висування особового складу до лінії секретів, етапу попарного розгортання з визначеними інтервалами на заданій лінії, етапу організації та ведення спостереження, а також процедури виявлення та можливого розпізнавання й ідентифікації противника. Задана ймовірність виявлення пов'язана функціоналом з такими показниками, як швидкість пересування противника, межа дальності його виявлення, частота сканування місцевості у заданому секторі спостереження, інтервали між секретами. Успішна реалізація цього способу надає можливість переходу від ведення пошуку за напрямом до переслідування противника по слідам.

Ефективність наведеного способу неодноразово була підтверджена в ході польових досліджень та тактичних навчань.

Стосовно способу передавання (прийому) естафети пошуку слід зазначити наступне. Ця процедура є невід'ємним елементом саме естафетного пошуку. Вона має проводитися приховано з мінімальною витратою часу.

Одним з головних завдань передавання естафе-

ти є доведення до пошукової команди, яка приймає естафету, свіжих (уточнених) відомостей про противника у вигляді його розпізнавальних та тактичних розвідувальних ознак. Насамперед мають значення відомості про прогноз напрямку його руху і поточного місцезнаходження, характер його просування на місцевості, ступінь втомленості та ін.

Одним з дієвих випробуваних способів виконання зазначеної процедури є прискорений вихід представника команди, що передає естафету, у визначений район, де його очікує представник команди, що приймає естафету, або до встановленого місця лінії її секретів, якщо вона вже веде спостереження за схемою, яка наведена на рис. 1.

Наведений спосіб виключає вихід у радіоефір, як одну з вимог ведення пошуку. В умовах гірсько-лісної місцевості місце зустрічі обирається у складках рельєфу з виключенням пануючих висот. Варіант способу передавання естафети пошуку та відомостей про противника схематично зображений на рис. 2.

Рис. 2. Варіант способу передавання естафети пошуку від РПГ-1 до РПГ-2
Джерело: розроблено авторами.

Важливе місце у переліку тактичних способів ведення естафетного пошуку займають дії щодо розпуску та збору пошукових команд. Вони реалізуються не тільки при передбаченні і реальній зустрічі з противником, але й на рубежі передавання-прийняття естафети пошуку.

Достатньо складним за виконанням у нічний час в умовах гірсько-лісної місцевості є тактичний спосіб збору пошукової команди з лінії секретів у встановленій точці місцевості.

На рис. 3 наведені варіанти збору з використанням прямокутних координат (умовного прямокутного розграфлення), а також з використанням полярних координат.

Окремою складністю зазначених способів є формування бойового порядку пошуку безпосередньо перед точкою збору. Практичний досвід застосування даних способів говорить про необхідність

декількох попередніх тренувань. Слід зазначити, що в умовах гірсько-лісної місцевості траєкторії виходу секретів на точку збору мають наближатися

до лінії рівних висот, що зменшує витрати енергії на пересування і створює сприятливі умови для ведення спостереження під час руху.

Рис. 3. Варіанти збору пошукової команди з лінії секретів з використанням:

а – прямокутних координат;

б – полярних координат

Джерело: розроблено авторами.

Окремим проблемним питанням естафетного пошуку є введення пошукової команди у пошук. Практика показала, що введення в пошук доцільно здійснювати не з рубежу введення в пошук, який може співпадати з рубежем очного прийняття естафети, а з району очікування, який доцільно облаштовувати у межах смуги пошуку.

Рис. 4. Спосіб введення РПГ в пошук з вертольоту із застосуванням парашутів

Джерело: розроблено авторами.

За можливості застосування у естафетному пошуку армійської авіації (АА) та при неможливості облаштування району очікування за умовами гірського рельєфу чи відсутності потрібного на це часу, введення в пошук можливо здійснювати з вертольо-

ту, наприклад, у режимі зависання за допомогою спеціального обладнання типу "Адаптер". Уведення в пошук із застосуванням вертольоту можна здійснити і посадочним способом, а також – парашутним способом, як це наведено на рис. 4.

Спосіб відпрацьовувався в ході проведення дослідницьких тактико-спеціальних навчань у 90-х роках в районах аеродромів: Канатове, Миргород, Чугуїв (імітацію дій противника здійснювали РПГ ЗСУ, пошукових команд – РПГ НГУ), а також в подальшому в ході польових досліджень.

Для складання уявлення про сутність проведених досліджень за першим варіантом, доцільно буде розглянути їх зміст на прикладі досліджень, які відбулись на полігоні "Перевальне" (район плато Колан-Баїр Кримського півострову) у 2006 році за участю формувань внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України і, результати яких були допрацьовані у подальшому у 2007 році з прив'язуванням щодо умов одного з районів східної частини Кримського півострову за участю фахівців авіації Державної прикордонної служби України.

Польові дослідження, що планувались для відпрацювання першого варіанту, базувались на тактичному задумі, який передбачав ведення пошуку послідовно силами двох пошукових (естафетних) команд із залученням авіації (вертольоту) на заключному етапі пошуку. Дослідження передбачали

проведення цілого переліку конкретних організаційних заходів в ході рекогносцировки району досліджень:

- визначення ймовірних рубежів та часу виклику пошукового вертольоту за задумом тактичних дій сторін;
- визначення раціональної схеми підльоту пошукового вертольоту (маршруту та профілю польоту до вказаного району пошуку);
- визначення меж району пошуку вертольотом групи імітації дій противника та способу і режиму його пошуку в межах заданого часу;
- визначення способу наведення та цілевказу-

вання з повітря другої пошукової групи (естафети) з метою блокування умовного противника. Наведений на рис. 4 спосіб передбачає перед уведенням в пошук особового складу його розгортання в лінію секретів (одразу після десантування) з метою виявлення противника. Достатньо складним способом застосування АА є спосіб з одночасним вирішенням двох різних завдань, а саме: десантування пошукових команд на рубежі передавання-прийняття естафети пошуку та мінування меж смуги пошуку з метою перешкоджання виходу з неї противника. На рис. 5 зображена схема реалізації даного способу.

Рис. 5. Спосіб десантування пошукових команд та мінування меж смуги пошуку

Джерело: розроблено авторами.

Складність реалізації даного способу в умовах гірсько-лісової місцевості обумовлюється, крім іншого, особливостями забезпечення ефективного мінування з використанням вертолітної системи мінування типу “ВСМ”, а також труднощами пілотування вертольоту вздовж крутих схилів на повних

режимах роботи його силової установки, які можуть характеризуватися невідповідністю наявної потужності двигунів типу ТВЗ-117 вертольоту типу Мі-8МТ потрібній потужності його несучого гвинта, а також нестійкою роботою компресорів двигунів вертольоту (рис. 6).

Рис. 6. Характеристики сумісної роботи несучого гвинта та турбокомпресора двигуна:

а – за потужностями; б – характеристика компресора двигуна

Джерело: розроблено авторами.

Тому виконання подібних завдань вимагає від пілотів відповідної льотної підготовки. На рис. 6 а, залежності потрібних потужностей ($\bar{N}_n$) від частоти обертів несучого гвинта ($\bar{n}_{нг}$) показані кривими, які характеризуються постійними швидкостями польоту вертольоту ($V_1, V_2, V_3, \dots$). Наявні потужності двигуна ($\bar{N}_n$) в залежності від ($\bar{n}_{нг}$) надані кривими, які характеризуються постійними обертами турбокомпресора двигуна ($\bar{n}_{тк1}, \bar{n}_{тк2}, \bar{n}_{тк3}, \dots$). Зона сумісних режимів роботи несучого гвинта та двигуна позначена на рис. 6 а, крапками.

На рис. 6 б, наведена характеристика компресора у координатах π_k^* (ступінь підвищення тиску в компресорі) – $q(\lambda_1)$ (функція відносної щільності потоку на вході в компресор). Кожна напірна крива відповідає постійному значенню приведених обертів компресора. Лінії постійних ступенів підігріву дозволяють орієнтуватися відносно температури газів перед турбіною компресора.

Сукупність стаціонарних та перехідних режимів роботи двигуна має бути локалізована біля точки

його розрахункового режиму роботи з певним запасом стійкості роботи компресора з метою виключення помпажу при косому обдуванні вхідного пристрою. Особливо це важливо, коли укіс потоку буде посилений за рахунок відбиття потоку з-під несучого гвинта від поверхні схилу під час руху вверх з дотриманням режиму мінування.

Стосовно способів протидії пошукових команд вогневим засідкам з використанням прийомів перешикування бойових порядків і урахуванням можливостей пошукових команд, які вже передали або очікують естафету пошуку, слід зазначити таке. Довготривалі польові дослідження та відповідний досвід застосування пошукових підрозділів у гірсько-лісистій місцевості дозволяють говорити про переваги таких бойових порядків, як правий та лівий пеленг, а також колона ромбів при пересуванні способом “хвиля” та “перекат”.

На рис. 7 зображено варіант протидії пошуковій команді вогневої засідки противника із застосуванням прийому перебудови бойового порядку “лівий пеленг” у “правий пеленг”.

Рис. 7. Варіант способу протидії пошуковій команді вогневої засідки противника та подальшого його блокування
Джерело: розроблено авторами.

Завершальним етапом наведеного способу є блокування противника силами пошукової команди наступної естафети та пошукової команди попередньої естафети, виведеної у резерв. Розрахунок часу на блокування проводиться з урахуванням обхідного маневру на вихід з-під вогню й зайняття рубежу блокування, з облаштуванням позицій для блокування пошукових команд попередньої та наступної естафет. Вихід на рубіж зверху особового складу наступної естафети здійснюється своїм ходом, підйом на рубіж знизу особового складу попередньої

естафети може бути здійснений з використанням вертольоту.

Далі розглядаються способи транспортування і евакуації поранених та загиблих, що є достатньо складною проблемою медичного забезпечення естафетного пошуку в умовах гірсько-лісистій місцевості.

Спосіб пішого транспортування базується на методі, який використовувався у висотному альпінізмі, коли транспортування здійснювалося униз з одного висотного табору до наступного табору і так далі до майданчика евакуації технічними засобами (вертольотом, автомобілем...).

У нашому випадку наведений спосіб пішого транспортування доцільно здійснювати послідовно силами пошукових команд, що були виведені після завершення власного етапу естафетного пошуку у резерв і залишалися на відповідному рубежі. Такий спосіб можна назвати зворотною естафетою.

Реалізуючи такий спосіб, можна за короткий час доставити на майданчик початку евакуації технічними засобами не тільки поранених та загиблих, але й зосередити на ньому всіх учасників естафетного пошуку (рис. 8).

Рис. 8. Спосіб пішого транспортування поранених й загиблих та послідовного зосередження (збору) пошукових команд
Джерело: розроблено авторами.

І наприкінці, стосовно способу блокування противника на завершальному етапі естафетного пошуку, примушення його до здачі та доставлення затриманих у місце розташування слідчо-оперативної групи, слід відмітити таке.

У ході польових досліджень та тактичних навчань було відпрацьовано два способи блокування. Перший спосіб (рис. 9 а) передбачав виставлення двох ешелонів лініями секретів. Перший ешелон перепускав противника через себе, визначав напрямок його руху. Далі слідував за ним зі згортанням бойового порядку по фронту. Назустріч противнику виходив другий ешелон і теж зі згортанням бойового порядку. У певному місці після загортання флангів

по руху проводилося блокування противника. У другому способі, на відміну від першого, роль флангового охоплення відігравали підрозділи, які доставлялися вертольотами (рис. 9 б), зі складу мобільної резервної групи (МРГ).

Щодо змушення противника до здачі після його блокування, то ефективним психологічним прийомом є періодичне короткострокове висвітлювання вночі периметру підручними електричними засобами або підпальними банками з запалювальною сумішшю, які можна залишати на місці після початку звужування кільця блокування для продовження психологічного впливу.

Рис. 9. Спосіб блокування противника на завершальному етапі естафетного пошуку:

а – силами двох ешелонів секретів;

б – силами двох ешелонів секретів із застосуванням вертольотів

Джерело: розроблено авторами.

Затримання противника після подачі ним сигналів готовності до задачі слід проводити з використанням прийому готовності до прочісування місцевості зустрічним рухом з одночасним збором речових доказів його діяльності. Після роззброєння та обшуку затриманих, проведення первинного допиту та складання протоколу з місця події, старший з затриманих з речовими доказами та супроводжуючими доставляється вертольотом у місце розташування слідчо-оперативної групи. У разі неможливості застосування АА затриманих конвоюють наведеним вище способом зворотної естафети.

Висновки

Наведений перелік тактичних способів і прийомів складає у сукупності певний комплекс, який може бути частково або повністю реалізований в ході естафетного пошуку у наведеній або іншій послідовності. Зазначений перелік способів та прийомів був випробуваний під час польових досліджень та навчань з підтвердженням їх ефективності.

У подальшому перелік може бути поширений новими способами та прийомами. Підтвердження їх ефективності вимагає у наступних дослідженнях розроблення систем відповідних показників та критеріїв. Ця система має бути прийнятна для оцінювання і порівняння, як вже розроблених способів та прийомів так і тих, які розробляються і підлягають дослідженню.

На сьогодні ступінь відпрацьованості особовим складом наявних способів та прийомів різна так як і їх сприйняття. Кращим аргументом на користь їх дієвості є її підтвердження в ході тактичних навчань з визнанням їх доступності і реальності оволодіння ними особовим складом з різним рівнем навченості.

Особливої уваги та відпрацювання на сьогодні вимагають ті способи та прийоми, які передбачають застосування техніки (наприклад, вертольотів) у складних умовах гірсько-лісової місцевості. Саме цьому будуть присвячені польові заходи, що плануються до проведення.

Список літератури

1. Разработка мероприятий по повышению эффективности охраны и обороны стратегического объекта (аэродрома) при ведении боевого противодействия разведывательно-диверсионным группам (РДГ) противника (шифр "Сближение-ТС"): отчет о НИР (заключ.) / Харьковское высшее военное авиационное инженерное Краснознаменное училище ВВС Украины; науч. руководитель Т.А. Сутюшев ; отв. исполн. А.Е. Василенко. – Харьков, 1994. – 128 с.
2. Розробка пропозицій щодо протидії підрозділам сил спеціальних операцій (ССО) при вирішенні завдання охорони та оборони стратегічного об'єкта (шифр "Протидія"): звіт про НДР (заключ.). XI ВПІС України, наук. керівник Т.А. Сутюшев. – Харків, 2003. – 108 с.
3. Визначення бойових можливостей підрозділів спеціального призначення внутрішніх військ МВС України при проведенні пошукових дій за напрямом в гірській місцевості (шифр "Естафета"): звіт про НДР (заключ.). Академія ВВ МВС України, наук. керівник Т.А. Сутюшев, відп. викон. Д.В. Павлов. – Харків, 2007. – 198 с.
4. Довбня В.В. Огляд проведення дослідницьких тактико-спеціальних навчань / В.В. Довбня. – Головне Управління внутрішніх військ МВС України. Реєстр. № 3/11-1275 від 06.06.2008.
5. Способи взаємодії підрозділів спеціального призначення з авіацією в ході виконання пошукових завдань / Т.А. Сутюшев, М.В. Тепан, В.В. Афанасьєв, Д.В. Павлов // Системи озброєння і військова техніка. – 2007. – № 4(12). – С. 33-38.
6. Левченко С.О. Аналіз результатів дослідницьких тактико-спеціальних навчань / С.О. Левченко // Честь і закон. – 2008. – № 4. – С. 4-11.
7. Сутюшев Т.А. Визначення порогових навантажень пошукових груп у ході естафетного пошуку / Т.А. Сутюшев, В.Т. Чупрун, О.С. Фролова // Честь і закон. – 2018. – № 3. – С. 11-19.
8. Кореляція психофізичного навантаження військовослужбовців з якістю вирішення тестових спеціальних завдань / Т.А. Сутюшев, В.Т. Чупрун, А.А. Курбатов, О.С. Семененко, О.С. Фролова // Збірник тез доповідей XV міжнародної наукової конференції Харківського національного університету Повітряних Сил "Новітні технології – для захисту повітряного простору". – Харків, 10-11 квітня 2019. – С. 635-638.
9. Чупрун В.Т. Методика визначення раціонального складу пошукових команд / В.Т. Чупрун // Системи озброєння і військова техніка. – 2019. – № 3(59). – С. 17-25.
10. Гузченко С.В. Обґрунтування ефективних способів і завдань, що вирішуються міжвидовими тактичними групами під час ведення бойових дій на основі аналізу збройних конфліктів другої половини XX – початку XXI століть / С.В. Гузченко, С.П. Ярош // Системи озброєння і військова техніка. – 2014. – № 1(37). – С. 256-260.
11. Любочко О.Н. Применение территориальных войск в контрдиверсионной борьбе / О.Н. Любочко, А.И. Бородейко, В.Н. Чапайло // Наука и военная безопасность. – 2006. – № 1. – С. 18-21.
12. Військова розвідка / Д.В. Зайцев, А. П. Наконечний, С.О. Пахарєв, І.О. Луценко; за ред. В.Б. Добровольського. – К.: ВПЦ КУ. – 2016. – 335 с.

Надійшла до редколегії 15.06.2020

Схвалена до друку 18.08.2020

Відомості про авторів:**Чупрун Володимир Тимофійович**

завідувач сектору
Харківського науково-дослідного
інституту судових експертиз
ім. засл. проф. М.С. Бокаріуса,
Харків, Україна
[https:// orcid.org/0000-0001-5879-0250](https://orcid.org/0000-0001-5879-0250)

Сутюшев Тахір Анварович

кандидат військових наук доцент
провідний науковий співробітник
Національної академії
Національної гвардії України,
Харків, Україна
<https://orcid.org/0000-0002-1964-7483>

Information about the authors:**Volodimir Chuprun**

Sector Manager
of Hon. Prof. M.S. Bokarius Kharkiv Research Institute
of Forensic Examinations of the Ministry
of Justice of Ukraine,
Kharkiv, Ukraine
[https:// orcid.org/0000-0001-5879-0250](https://orcid.org/0000-0001-5879-0250)

Tahir Sutiushchev

Candidate of Military Sciences Associate Professor
Lead Research
of National academy
of National Guard of Ukraine,
Kharkiv, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0002-1964-7483>

КОМПЛЕКС ТАКТИЧЕСКИХ СПОСОБОВ ВЕДЕНИЯ ЭСТАФЕТНОГО ПОИСКА В ГОРНО-ЛЕСИСТОЙ МЕСТНОСТИ

В.Т. Чупрун, Т.А. Сутюшев

Рассматриваются способы ведения эстафетного поиска в условиях горно-лесистой местности. Прежде всего, приводятся способы, связанные с выявлением противника в полосе поиска, передачей эстафеты поиска, роспуском и сбором поисковых команд, доставкой (выводом) поисковых команд на рубеже ввода в поиск, использованием армейской авиации, противодействием огневым засадам, перестроением боевых порядков, транспортировкой и эвакуацией раненых и погибших, блокированием противника, принуждением противника к сдаче и доставкой его представителей в следственно-оперативные группы.

Ключевые слова: эстафетный поиск, поисковые команды, разведывательно-поисковые группы, способы.

A COMPLEX OF TACTICAL METHODS OF CONDUCTING A RELAY SEARCH IN MOUNTAIN-FOREST AREAS

V. Chuprun, T. Sutiushchev

Searching in mountainous and forested areas is quite a difficult task if it is conducted by one reconnaissance group (RPG). It is considered more efficient to conduct a search with the involvement of several search teams, when each team conducts a search at a certain stage and passes the search baton after passing its stage to another team at the designated boundary. Relay search has its own characteristics and today it requires the development of a set of ways to conduct it, which would take into account these features. Currently, there are relevant and problematic issues of delivery of relay teams on the verge of entering the search, entering them in the search, passing the search baton, dissolving and collecting search commands in a limited search lane, detecting the enemy in the search lane. The list of tactical methods together constitutes a certain complex, which can be partially or completely implemented during the relay search in the given or other sequence. This list of methods was tested during field research and training to confirm their effectiveness. In the future, the list can be expanded in other new ways. Some problematic issues are the use of army aircraft to transport reconnaissance and search teams, evacuation of the wounded and dead, mining the boundaries (borders) of the search lane, identifying the enemy and directing search teams to it, and others. The solution of the above and other problematic issues related to the tactics of conducting a relay search in mountainous and forested areas should be provided by a set of appropriate tactical methods. This article discusses the methods of conducting a relay search in mountainous and forested areas, associated with the transfer of the search baton, detection of the enemy in the search lane, the dissolution and collection of search teams, delivery (withdrawal) of search teams at the border of search, using military aircraft, counteraction to fire ambushes, reorganization of military orders, transportation and evacuation of wounded and dead, blocking of the enemy, forcing him to surrender, detention of enemy representatives and delivery them to the investigative task force.

Keywords: relay search, search teams, reconnaissance teams, methods.